

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Velemanem v právní věci žalobce Z [REDACTED] Ž [REDACTED], narozeného dne [REDACTED], bytem v [REDACTED] zastoupeného Mgr. Jakubem Kratochvílem, advokátem v Praze 1, Novomlýnské 3, proti žalované České republice – Ministerstvu spravedlnosti se sídlem v Praze 2, Vyšehradské 16, o zaplacení 169 920 Kč s úroky z prodlení, t a k t o :

- I Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 10 000,- Kč spolu se zákonnými úroky z prodlení jdoucími od 10. 4. 2013 do zaplacení a dále zákonnými úroky z prodlení z částky 40 000,- Kč za dobu od 10. 4. 2013 do 23. 4. 2013 do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- II Žaloba se v žalobním požadavku na zaplacení částky 110 000,- Kč s úroky z prodlení a s úroky z prodlení z částky 40 000,- Kč za dobu od 11. 10. 2012 do 9. 4. 2013 zamítá.
- III Řízení se v části požadující zaplacení částky 49 920,- Kč spolu s úroky z prodlení z částky 9 920,- Kč pro částečné zpětvzetí žaloby podle § 96 odst. 2 o. s. ř. zastavuje.
- IV Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na nákladech řízení 22 120 Kč k rukám zástupce žalobce do patnácti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se v řízení domáhal po žalované zaplacení částky 169 920 Kč jako náhrady škody a zadostiučinění za nemajetkovou újmu, které mu byly způsobeny nezákonným trestním stíháním. Žalobce byl v létě roku 2009 obviněn ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zákona a trestní řízení bylo po podání obžaloby vedeno u Okresního soudu Plzeň – město pod sp. zn. [REDAKCE] roce 2012 byl zproštěn obžaloby. Za poskytnuté právní služby zaplatil 40 000 Kč. Vedle této škody mu vznikla rovněž nemajetková újma. Trestní stíhání bylo vyvoláno trestním oznámením žalovaných ve sporu vedeném u Okresního soudu Plzeň – sever pod sp. zn. [REDAKCE] kteří tvrdili, že žalobce se vůči nim dopustil trestné činnosti, v důsledku čehož žalobci ničeho nedluží. V průběhu prošetřování věci se neustále měnili vyšetřovatelé, věc se nijak nevyvíjela a směřovala k odložení. O průběhu trestního řízení byly informovány ze strany orgánů činných v trestním řízení osoby, které podaly trestní oznámení. Žalobce byl nepravomocně odsouzen k několikaletému odnětí svobody ve vězení s ostrahou, přičemž po celou dobu trestního řízení civilní spor přerušen. Trestním stíháním bylo proti žalobci argumentováno i v jiných jeho kauzách, a to vždy k jeho tíži. Pro potřeby trestního řízení byl žalobce opakovaně eskortován a v důsledku těchto eskort bylo žalobci zrušeno několik návštěv. Eskorty byly pro žalobce navíc náročné.

V průběhu řízení vzal žalobce žalobu zpět nejprve co do částky 40 000 Kč, později i co do částky 9 920 Kč s úroky z prodlení, protože bylo řízení v tomto rozsahu zastaveno a předmětem řízení tak zůstal pouze nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním žalobce.

Žalovaná učinila nesporným, že žalobce u ní dne 9. 10. 2012 uplatnil ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. žalované nároky a žalovaná požadavku žalobce na náhradu nákladů právního zastoupení vyhověla co do částky 40.000,- Kč, náhradu nemajetkové újmy v peněžité formě odmítla. Částka 40.000,- Kč byla žalobci odeslána dne 19. 4. 2013 na adresu jeho právního zástupce. Připustila, že lze mít obecně za to, že každé trestní stíhání může zasáhnout do života stíhané osoby v řadě jeho rovin s větší či menší intenzitou. Pakliže je jako újma plynoucí z vedeného trestního stíhání pocíťována skutečnost, že civilní spor vedený u Okresního soudu Plzeň – sever pod sp. zn. [REDAKCE] byl přerušen, upozornila, že k přerušení řízení došlo k návrhu žalovaného za souhlasu žalobce (žalobce v tomto řízení je i žalobcem v namítaném civilním řízení), přičemž obě strany se vzdaly práva odvolání do usnesení o přerušení řízení. Tvrdí-li žalobce, že se nemohl domoci svých práv z civilního řízení, neboť toto bylo přerušeno, stalo se tak na základě jeho volního úkonu. Poznamenala také, že v době stíhání žalobce v posuzované trestní věci byl stíhán nejméně v jedné další věci pro obdobnou trestnou činnost, v níž byl dokonce vzat do vazby (řízení vedené u Okresního soudu v Kutné Hoře sp. zn. [REDAKCE] a řízení vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE]). Dále žalovaná upozornila na poslední slovo žalobce před vyhlášením (prvého) rozsudku Okresního soudu Plzeň – město dne 23. 2. 2010 (l. č. 929 trestního spisu): „Je mi blbý říkat, že se cítím nevinný, protože vím, jak to je, ale cítím se nevinný ve smyslu obžaloby.“ A rovněž tak na návrh samotného žalobce ze dne 11. 1. 2011 na l. č. 1087 trestního spisu na zastavení trestního stíhání pro neúčelnost s odkazem na další dvě trestní řízení vedená proti němu. Jde-li o délku trestního stíhání (2 roky a 10 měsíců), tuto považuje žalovaná za přiměřenou, věc byla opakovaně projednávána na dvou stupních soudní soustavy, komplikována nedostupností některých svědků a rovněž žádostmi právního zástupce žalobce o odročování líčení s ohledem na kolizi s jinými jeho povinnostmi, příp. čerpáním dovolené. Povahu této trestní věci s ohledem na to, že

souběžně byl žalobce stíhán pro obdobnou trestnou činnost a pravomocně odsouzen k dlouholetému trestu, nelze hodnotit jako pro žalobce závažnou. Žalovaná ve svém stanovisku ze dne 18. 4. 2013 v rámci předběžného projednání konstatovala, že v řízení vedeném u Okresního soudu Plzeň - město pod sp. zn. [REDAKCE] bylo vůči žalobci vydáno nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. a toto konstatování považuje i nadále za dostačující zadostiučinění vzniklé nemajetkové újmy.

Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že usnesením vrchního komisaře Policie ČR, Krajského ředitelství policie Západočeského kraje, SKPV, odboru hospodářské kriminality ze dne 22. 6. 2009 č. j. [REDAKCE] bylo zahájeno trestní stíhání žalobce pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) trestního zákona. Dne 4. 9. 2009 byla na žalobce u Okresního soudu Plzeň – město podána obžaloba. Rozsudkem Okresního soudu Plzeň - město ze dne 4. 11. 2011 sp. zn. [REDAKCE] byl žalobce obžaloby dle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn. Odvolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství Plzeň – město proti zprošťujícímu rozsudku bylo usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 4. 2012 č. j. [REDAKCE] zamítnuto. Trestní stíhání žalobce pravomocně skončilo tentýž den.

Ze spisu Okresního soudu v Kutné Hoře sp. zn. [REDAKCE] rozsudku ze dne 23. prosince 2010 soud zjistil, že obžalovaný Z [REDAKCE] Ž [REDAKCE] uznán vinným ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) trestního zákona, spáchaný ve spolupachatelství, za což mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání tří let a šesti měsíců. Z rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 1. 2012 sp. zn. [REDAKCE] vyplývá, že Z [REDAKCE] Ž [REDAKCE] soud uznal vinným pokračujícím trestným činem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) trestního zákoníku, a odsoudil jej k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi a půl roku, za současného zrušení výroku o trestu odnětí svobody z rozsudku Okresního soudu Kutná Hora ze dne 23. 12. 2010, sp. zn. [REDAKCE]

Účastnickým výslechem žalobce soud zjistil, že žalobce stresovaly eskorty, kterými byl dopravován k úkonům trestního řízení, a to z důvodu, že začínaly ráno v 5 hodin, navečer se zase vracely. Celý den byl eskortovaný bez teplého jídla, musel se podrobovat prohlídkám, přemísťování, balení věcí a fasování nových, měnily se cely. V důsledku eskort mu také bylo zrušeno několik návštěv. Popisovaný průběh eskort byl potvrzen též svědkem J [REDAKCE]. Výslechem manželky žalobce zjistil soud pouze to, že zrušené návštěvy v souvislosti s provedenými eskortami byly čtyři.

Ze zprávy Vězeňské služby ČR vyplývá, že žalobce byl v době od 23. 11. 2009 do 26. 9. 2013 ve výkonu vazby a výkonu trestu.

Z obsahu žádosti žalobce ze dne 20. 3. 2012 plyne, že žalobce žádal o to, aby veřejné zasedání se konalo v jeho nepřítomnosti. Z trestního spisu bylo zjištěno, že žádosti o odročení hlavního líčení ze strany obhájce obžalovaného byly vesměs z důvodu kolize, a žalobce žádal o konání líčení v nepřítomnosti obžalovaného dne 19. 5. 2011. Zjištěno, že další hlavní líčení 7. 6. 2011 již bylo konáno v nepřítomnosti obžalovaného, neboť eskorta byla na žádost žalovaného zrušena.

Jak vyplývá z usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 3. 2014, č. j. [REDAKCE], byl jím zrušen rozsudek Okresního soudu Plzeň – sever ze dne 5. 3. 2013, č. j. [REDAKCE] a věc byla okresnímu soudu vrácena k dalšímu řízení s tím, že je

třeba přisvědčit námitce žalobce, že rozsudek soudu prvního stupně je v části nepřezkoumatelný, přičemž se zde uvádí, že skutkový závěr soudu prvního stupně byl zjištěn v řízení u Okresního soudu Plzeň – město pod sp. zn. [REDAKCE] a soud prvního stupně ho považuje za svůj. Žalobce byl však následně rozsudkem ze dne 4. 11. 2011, sp. zn. [REDAKCE] obžaloby zproštěn a skutkový závěr tak nemohl být z trestního spisu zjištěn. Není také zřejmé, jak mohl žalobce způsobit žalovanému škodu ve výši 1.705.000,- Kč.

Z ostatních provedených důkazů nezjistil soud žádné pro věc právně významné skutečnosti.

Podle ust. § 1 zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „zákon“), stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 13 odst. 1 stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („o. z.“). Podle § 31a odst. 1 zákona platí, že bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle § 31a, odst. 2 zákona se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného za dostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Nejvyšší soud ve své judikatuře (kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011) dovodil, že kritéria, která pravidelně mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem následující:

1) Povaha trestní věci – pod tímto kritériem se má na mysli závažnost trestného činu kladeného osobě poškozené za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá, to souvisí i s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu a případného společenského odsouzení, jež se zrcadlí v charakteru veřejného zájmu chráněného trestními předpisy v konkrétním případě, tedy v těch veřejných hodnotách, které jsou chráněny konkrétní skutkovou podstatou obsaženou ve zvláštní části trestního zákoníku).

2) Délka trestního řízení. Toto kritérium zohledňuje zejména to, po jak dlouhou dobu zásah do osobnostních složek jednotlivce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval.

3) Následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Toto kritérium umožňuje zohlednění individuálních následků trestního stíhání

v osobnostní sféře poškozené osoby, jež mohou být umocněny či zmírněny v důsledku objektivních skutečností daného případu a formulovaných pod body 1/ a 2/. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 zákona při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. Bude-li zjištěno, že se poškozený dopustil jednání, pro které byl následně trestně stíhán, nepovede to sice k závěru o tom, že si trestní stíhání zavínil, a tím pádem k absenci odpovědnosti státu za poškozenému trestním stíháním vzniklou újmu, ale půjde o důležitou okolnost pro stanovení formy a případně výše odškodnění.

V souzeném případě je soud toho názoru, že nezákonným rozhodnutím, kterým je dle konstantní judikatury usnesení o zahájení trestního stíhání v případě, že nedošlo k pravomocnému odsouzení obviněného, vznikla žalobci nemajetková újma. Každé trestní obvinění zasahuje do běžného života člověka citelným dojmem, zejména tehdy, jedná-li se o obvinění liché. V souzené věci se navíc jednalo o obvinění ze závažného trestného činu, který nejen na obviněného, ale i na jeho okolí musí působit silným dojmem. Žalobci sice za trestný čin podvodu dle § 250 odst. 1,3 t. z. hrozil teoreticky až osmiletý trest odnětí svobody, avšak nutno si uvědomit, že uložení trestu při horní hranici trestní sazby by v žalobcově případě připadalo v úvahu pouze jako důsledek jeho vlastní trestní minulosti, nikoli jako důsledek nesprávné činnosti státu.

Délka trestního řízení nebyla s ohledem na rozsah dokazování i opakované žádosti o odročování ze strany obhájce obviněného nepřiměřená. Z příslušného trestního spisu také nevyplývá, že trestní stíhání žalobce by bylo zahájeno zjevně bezdůvodně.

Žalobce opírá intenzitu újmy zejména o tvrzený zásah do rodinného a osobního života, dále pak o skutečnost, že nepravomocné odsouzení mělo vliv na rozhodování soudu o vazbě v jiné jeho trestní věci, o zbytečné provádění eskort, stejně jako o to, že vcdení předmětného trestního řízení mělo vliv na jiná soudní řízení, zejména řízení civilní. K jednotlivým žalobcem tvrzeným okolnostem uvádí soud následující:

Co se týče zásahů do osobního a rodinného života způsobených nedůvodným trestním stíháním, nutno konstatovat, že se žalobci nepodařila prokázat žádná z jím uváděných skutečností, neboť žádný z jím navržených a soudem provedených důkazů neodlišil zásahy do osobního a rodinného života (vztahy k manželce, dětem, matce), které vznikly v důsledku trestních stíhání, v nichž byl žalobce pravomocně odsouzen, od zásahů, které se měly udát v důsledku předmětného trestního stíhání žalobce, v němž byl zproštěn obžaloby. Provedené důkazy (výslech manželky, účastnický výslech žalobce) pouze potvrdily, že všechny žalobcem tvrzené následky mají původ v tom, že žalobce se subjektivně cítí poškozen tím, že byl trestně stíhán a odsouzen, lhostejno pak, zda v tom či onom trestním řízení, tedy zda se jedná o řízení v němž byl pravomocně odsouzen či zproštěn obžaloby. Žalobcem popisované újmy spočívající v zásazích do osobního a rodinného života tak mají dle provedeného dokazování především původ ve skutečnosti, že žalobce byl odsouzen k několikaletému trestu odnětí svobody, který také vykonal, za jinou trestnou činnost, tudíž popisované následky si způsobil žalobce převážně sám.

Pokud jde o rozhodování o vazbě, pak v obecné rovině lze se žalobcem souhlasit v jeho tvrzení, že k nepravomocnému odsouzení bylo přihlíženo, nicméně nelze souhlasit se závěrem, podle něhož nebyl tohoto nepravomocného odsouzení, žalobce by do vazby

vzat nebyl. Soud při rozhodování o vazbě přihlíží ke všem skutečnostem, které odůvodňují vazbu, navíc v odůvodnění příslušných rozhodnutí je výslovně uvedeno, že se jedná o odsouzení nepravomocné. Proti rozhodnutí o vazbě je přípustný opravný prostředek, který žalobcem byl také využit, protože argument presumpce nevinny mohl být žalobcem ve stížnosti použit a stížnostním soudem následně uvažován. Z popsaných důvodů soud uzavírá, že žalobcem dovozovaný následek v podobě uvalení vazby není zahrnut příčinnou souvislostí s nezákonným rozhodnutím (sdělením obvinění), neb se nejedná o nevyhnutelný následek předmětného trestního řízení.

Naproti tomu v řízení se žalobci podařilo prokázat, že v důsledku následně zrušeného rozsudku trestního soudu, jímž byl žalobce nepravomocně odsouzen, byl zrušen i rozsudek civilního soudu prvního stupně v žalobcově občanskoprávní věci, a to mj. z důvodu, že soud prvního stupně vzal za svůj skutkový závěr trestního soudu, který neobstál v odvolacím řízení. Přerušeno řízení ve věci sp.zn. [REDAKCE] z důvodu vedení trestního řízení jako negativní následek tohoto trestního řízení neobstojí, neboť k přerušeno došlo se souhlasem žalobce a účastníci se vzdali práva odvolání (nesporná tvrzení).

Obdobně se žalobci podařilo prokázat, že opakovaně žádal o konání hlavního líčení (veřejného zasedání) ve své nepřítomnosti, za situace, kdy byl zastupován obhájcem a jeho osobní přítomnosti nebylo potřeba, neboť eskortování z výkonu trestu odnětí svobody vnímal jako skutečnost ztěžující tento výkon svým diskomfortem a psychickou zátěží. Žalobci vyhověno nebylo, v důsledku čehož byly též zrušeny čtyři plánované návštěvy manželky.

Uvedené okolnosti jsou tak jedinými prokázanými nepříznivými následky způsobenými nedůvodným trestním stíháním, protože má soud za to, že samotné konstatování porušení práva učiněné žalovanou není dostačující satisfakcí za nemajetkovou újmu a žalobci náleží zadostiučinění finanční. Vzhledem k tomu, že popsané následky nejsou nikterak zásadní a rozhodující okolností je především skutečnost, že jiná svá odsouzení si žalobce způsobil sám pácháním trestné činnosti, je soud toho názoru, že finanční zadostiučinění by mělo být spíše symbolické, v řádu několika tisíců korun, v daném případě ve výši 10 000 Kč. Z těchto důvodů byla ve zbytku žaloba zamítnuta.

Co se týče úroků z prodlení z částky 40 000 Kč, v níž byla žaloba vzata zpět, je z provedeného dokazování zřejmé, že tato částka byla připsána na žalobcův účet až 23. 4. 2013, tedy po uplynutí zákonné šestiměsíční doby pro mimosoudní projednání nároku. Důvody, pro která se tak stalo, nepovažuje soud za zásadní pro závěr, že by se žalovaná neměla dostat do prodlení, když je výhradně věcí státu, jakým způsobem zajistí dostatek kapacit pro řádné předběžné projednání nároku ve smyslu odškodňovacího zákona.

O nákladech řízení rozhodl soud dle ust. § 142 odst. 3 a § 146 odst. 2 o. s. ř. s tím, že výše plnění závisela na úvaze soudu, tudíž při stanovení tarifní hodnoty vyšel soud z názoru Nejvyššího soudu vysloveného v jeho usnesení ze dne 29. 1. 2014 sp. zn. 30Cdo 3378/2013, který dovodil, že v případech, kdy je předmětem řízení zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným výkonem veřejné moci, je při stanovení tarifní hodnoty podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. příléhavé aplikovat § 9 odst. 4 písm. a), tedy tarifní hodnotu 50 000 Kč, což činí 3 100 Kč za jeden úkon právní služby dle citované vyhlášky. Co se týče části předmětu řízení, v němž byla žaloba vzata zpět, aplikoval soud pro částku 9920 Kč znění věty první § 146 odst. 2 o. s. ř., pro částku

40 000 Kč pak znění věty druhé téhož paragrafu. Odměna advokáta tak byla vypočtena z částky 80 080 Kč (50000 + 40 000 – 9920) pro dva úkony právní služby (příprava a převzetí, podání žaloby), z částky 30080 Kč (40000-9920) pro jeden úkon (částečné zpětvzetí žaloby), a z částky 50 000 Kč pro tři úkony (účast u tří jednání). Součástí nákladů je i paušální náhrada hotových výdajů po 300 Kč za šest úkonů právní služby. Celkem náklady řízení činí 22 120 Kč.

P o u ě n í: Odvolání proti tomuto rozsudku lze podat k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2 do patnácti dnů od jeho doručení.

V Praze dne 15. dubna 2015

JUDr. Petr Veleman, v. r.
soudce

Za správnost vyhotovení:
Kopačková